

ПОВІДОМЛЕННЯ
про зміну раніше повідомленої підозри

місто Запоріжжя

«~~14~~» лютого 2026 року

Слідчий відділу розслідування злочинів, учинених в умовах збройного конфлікту слідчого управління Головного управління Національної поліції в Запорізькій області старший лейтенант поліції Залозний Дмитро Ігорович, розглянувши матеріали кримінального провадження №42024082070000007, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 03.04.2024 за ознаками кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України та встановивши наявність достатніх доказів для підозри у вчиненні кримінального правопорушення (злочину), відповідно до ст. ст. 42, 276, 277, 278 та 279 КПК України, –

ПОВІДОМИВ:

Шапуровій Олені Олександрівні, 16.11.1976 року народження, уродженці м. Мелітополь Запорізької області, громадянці України, яка зареєстрована та проживає за адресою: Запорізька область, м. Мелітополь, проспект 50-річчя Перемоги, буд. 31, кв. 29, яка не є особою, щодо якої здійснюється особливий порядок кримінального провадження, передбачений ст. 480 КПК України, раніше судимій: 18.08.2023 Комунарським районним судом м. Запоріжжя за ч. 5 ст. 111-1 КК України до 10 (десяти) років позбавлення волі з позбавленням права обіймати посади в органах державної влади, місцевого самоврядування, пов'язаних з наданням публічних послуг, виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських функцій на строк 15 (п'ятнадцять) років, з конфіскацією всього належного їй майна, -

про те, що вона підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України – порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчинених за попередньою змовою групою осіб.

Зміст підозри

Досудовим розслідуванням встановлено, що Шапурова О.О. в період часу з жовтня 2022 року по січень 2024 року (більш точна дата органом досудового

розслідування не встановлена), займаючи посаду так званого «міністра освіти і науки Запорізької області», маючи умисел на здійснення пропаганди на неповнолітніх осіб з метою реалізації та підтримання політики держави-агресора та окупаційної влади на території Запорізької області щодо подальшого добровільного вступу захищених осіб на військову службу у ЗС РФ, діючи за попередньою змовою з «начальником Управління Федеральної служби військ національної гвардії Російської Федерації по Запорізькій області» полковником поліції - Слепцовим Р.М. та з іншими невстановленими особами з числа представників збройних сил РФ, окупаційної адміністрації та громадян України, які сприяють окупаційній владі у проведенні підривної діяльності проти України, використовуючи владні повноваження на тимчасово окупованій території та користуючись ними, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій та фактичні обставини, які свідчать про наявність міжнародного збройного конфлікту і діючи у зв'язку з ним, передбачаючи та бажаючи настання суспільно небезпечних наслідків, діючи умисно, в порушення законів та звичаїв війни, організувала створення кадетських класів Росгвардії та систему пропагандистських заходів, спрямованих на забезпечення добровільного вступу на військову службу, в загальноосвітніх навчальних закладах на тимчасово окупованій території Запорізької області серед захищених неповнолітніх та малолітніх цивільних осіб.

Фактичні обставини кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, у вчиненні якого підозрюється Шапурова О.О.

Досудовим розслідуванням встановлено, що з лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією Російської Федерації (далі – РФ) проти України та окупацією частини території України. У ході вказаного міжнародного збройного конфлікту 24 лютого 2022 року президент РФ оголосив початок так званої спеціальної військової операції, що полягала у здійсненні повномасштабного вторгнення Збройних сил Російської Федерації (далі – ЗС РФ), інших збройних формувань РФ та підконтрольних їм угруповань іррегулярних збройних формувань на територію України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення на територію України не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300 (2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти РФ та ін.)».

Відповідно до ст. 2, спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Відповідно до статті 4 Конвенції, особами, що перебувають під захистом цієї Конвенції, є ті, хто в будь-який момент та за будь-яких обставин опиняються, у разі конфлікту чи окупації, під владою сторони конфлікту або окупаційної держави, громадянами яких вони не є.

Крім того, статтею 13 Конвенції визначено, що положення частини II (Загальний захист населення від деяких наслідків війни) стосуються всього населення країн, які перебувають у конфлікті, без будь-якої дискримінації за ознакою, зокрема, раси, національності, релігійних або політичних переконань, і спрямовані на полегшення страждань, спричинених війною.

Згідно зі ст. 27 Конвенції, особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин, на особисту повагу, повагу до своєї честі, права на сім'ю, їхніх релігійних переконань та обрядів, звичок та звичаїв. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування, від образ та цікавості натовпу.

Статтею 29 Конвенції передбачено, що сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, відповідає за поведження своїх представників із цими особами, причому це не знімає особистої відповідальності з таких представників.

Відповідно до ч. 2 ст. 50 Конвенції про захист цивільного населення під час війни - окупаційна держава повинна вжити всіх необхідних заходів для полегшення процедури встановлення особи дітей та реєстрації їхніх сімейних зв'язків. Вона за будь-яких обставин не повинна змінювати їхнього громадянського статусу або вносити їх до списків підконтрольних їй формувань або організацій.

Згідно зі ст. 51 Конвенції про захист цивільного населення під час війни - окупаційна держава не може примушувати осіб, що перебувають під захистом, служити в її збройних чи допоміжних силах. Забороняється пропаганда, спрямована на забезпечення добровільного вступу на військову службу.

Відповідно до наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією» №376 від 28.02.2025, Мелітопольська міська територіальна громада Мелітопольського району Запорізької області є тимчасово окупованою Російською Федерацією з 25.02.2022.

Так, не пізніше жовтня 2022 року (більш точна дата органом досудового розслідування не встановлена) Шапурова Олена Олександрівна, 16.11.1976 р.н.,

прийняла пропозицію невстановлених під час досудового розслідування осіб із числа представників збройних формувань РФ та окупаційної адміністрації Запорізької області, та добровільно зайняла посаду так званого «міністра освіти і науки Запорізької області», очоливши створене окупаційною владою «міністерство освіти і науки Запорізької області», розташоване в захопленій адміністративній будівлі за адресою: Запорізька область, м. Мелітополь, вул. Івана Алексеєва, буд. 3.

Таким чином, Шапурова О.О. здійснювала керівництво діяльністю так званого «міністерства освіти і науки Запорізької області» щодо формування політики в сфері дошкільної, початкової загальної, основної загальної, додаткової освіти за основними загальноосвітніми програмами, професійної освіти загальної та вищої професійної освіти, та щодо федерального державного контролю (нагляду) в сфері освіти.

Надалі, очолюючи вищезазначений орган окупаційної адміністрації, Шапурова О.О. починаючи з жовтня 2022 року по січень 2024 року (більш точна дата органом досудового розслідування не встановлена), маючи умисел на здійснення пропаганди відносно неповнолітніх осіб з метою реалізації та підтримання політики держави-агресора та окупаційної влади на території Запорізької області щодо забезпечення подальшого добровільного вступу захищених осіб на військову службу у ЗС РФ, не пізніше березня 2023 року вступила в змову з «начальником Управління Федеральної служби військ національної гвардії Російської Федерації по Запорізькій області» полковником поліції Слепцовим Р.М., який здійснював систематичну протиправну діяльність на тимчасово окупованій території Запорізької області, пов'язану з забезпеченням реалізації політики РФ, спрямованої на підтримання окупаційного режиму, та з іншими невстановленими особами з числа представників збройних сил РФ, окупаційної адміністрації та громадян України, які сприяють окупаційній владі у проведенні підривної діяльності проти України, використовуючи владні повноваження на тимчасово окупованій території та користуючись ними, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій та фактичні обставини, які свідчать про наявність міжнародного збройного конфлікту і діючи у зв'язку з ним, передбачаючи та бажаючи настання суспільно небезпечних наслідків, діючи умисно, в порушення законів та звичаїв війни, вчинила наступні злочинні дії.

16.08.2023 Шапурова О.О., діючи як представник окупаційної влади, перебуваючи у приміщенні «Палацу культури Залізничників», за адресою: Запорізька область, м. Мелітополь, вул. Чайковського, буд. 61, діючи умисно за попередньою змовою з Слепцовим Р.М. та іншими невстановленими особами з числа представників збройних сил РФ, окупаційної адміністрації та громадян України, які сприяють окупаційній владі у проведенні підривної діяльності проти України, використовуючи владні повноваження на тимчасово окупованій території, затвердили спільну угоду про створення кадетського класу Росгвардії, наслідком якої стало зарахування до зазначеного класу неповнолітніх захищених цивільних осіб з числа учнів створеного окупаційною владою

загальноосвітнього навчального закладу «Державний казенний заклад загальноосвітня організація Запорізької області «Костянтинівська середня загальноосвітня школа №1 Мелітопольського району», який розташований за адресою: Запорізька область, Мелітопольський район, с. Костянтинівка, вул. Маяковського, буд. 22 у захопленому приміщенні Костянтинівської спеціалізованої різнопрофільної школи I-III ступенів «Прометей» з поглибленим вивченням предметів Костянтинівської сільської ради Мелітопольського району Запорізької області.

Надалі, в процесі здійснення протиправної діяльності, Шапурова О.О., використовуючи владні повноваження на тимчасово окупованій території, діючи за попередньою змовою з Слєпцовим Р.М. та з іншими невстановленими особами з числа представників збройних сил РФ, окупаційної адміністрації та громадян України, які сприяють окупаційній владі у проведенні підривної діяльності проти України, приблизно у вересні 2023 року (більш точна дата досудовим розслідуванням не встановлена), спільно створили та розпочали діяльність кадетського класу Росгвардії у навчальному закладі – «Державна бюджетна установа загальноосвітня організація Запорізької області «Середня загальноосвітня школа №15» м. Мелітополь», який розташований за адресою: Запорізька область, м. Мелітополь, вул. Гризодубової, буд. 54 у захопленому приміщенні Мелітопольської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 15 Мелітопольської міської ради Запорізької області.

Програма зазначених кадетських класів Росгвардії, організованих Шапуровою О.О., за попередньою змовою з Слєпцовим Р.М. та з іншими невстановленими особами з числа представників збройних сил РФ, окупаційної адміністрації та громадян України, які сприяють окупаційній владі у проведенні підривної діяльності проти України та в подальшому імплементованих в освітній процес серед неповнолітніх громадян України спрямована на первинну військову підготовку, корегування поведінки та особливостей сприйняття у відповідності до політики держави-агресора з використанням символіки та риторики РФ та є пропагандою спрямованою на подальший добровільний вступ таких осіб на військову службу у ЗС РФ.

Крім того, досудовим розслідуванням встановлено, що Шапурова О.О., перебуваючи на посаді так званого «міністра освіти і науки Запорізької області», знаходячись на тимчасово окупованій території Запорізької області, не пізніше жовтня 2022 року (точна дата досудовим розслідуванням не встановлена), діючи спільно з невстановленими особами з числа представників збройних сил РФ, окупаційної адміністрації та громадян України, які сприяють окупаційній владі у проведенні підривної діяльності проти України, використовуючи владні повноваження на тимчасово окупованій території, не пізніше березня 2023 року за попередньою змовою з Слєпцовим Р.М., розробила та ввела в дію на тимчасово окупованій території Запорізької області план заходів псевдопатріотичного виховання малолітніх та неповнолітніх захищених цивільних осіб – громадян України, які в силу віку та етапу формування особистості, не можуть об'єктивно протистояти та уникати злочинному впливу з боку представників

окупаційних сил, зокрема так званих працівників освіти, які систематично, безальтернативно проводять впроваджені Шапуровою О.О., Слепцовим Р.М. та іншими невстановленими особами з числа представників збройних сил РФ, окупаційної адміністрації та громадян України, які сприяють окупаційній владі у проведенні підривної діяльності проти України, заходи направлені на розвиток позитивного ставлення до збройної агресії РФ по відношенню до України, викривлюють та спотворюють поняття щодо національної ідентичності таких осіб, формуючи переконання, що відповідають ідеології окупаційної влади.

Вищезазначені заходи псевдо патріотичного виховання, зокрема військово-патріотичні ігри, заняття та уроки, впроваджені в загальноосвітніх навчальних закладах на всій тимчасово окупованій території Запорізької області, узгоджуються з політикою РФ щодо інтеграції в освітній процес програм, спрямованих на підготовку учнів до подальшої військової служби, та є безпосереднім проявом пропаганди, спрямованої на подальший добровільний вступ таких осіб на військову службу у ЗС РФ, та проводяться, зокрема, представниками «Управління Федеральної служби військ національної гвардії Російської Федерації по Запорізькій області» або під їх безпосереднім контролем.

Таким чином, досудовим розслідуванням встановлено, що Шапуровою О.О., в порушення вимог ст. 51 Женевської Конвенції (IV) про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року, організовано створення кадетських класів Росгвардії та систему заходів псевдо патріотичного виховання в загальноосвітніх навчальних закладах на тимчасово окупованій території Запорізької області серед захищених неповнолітніх та малолітніх цивільних осіб, чим здійснено пропаганду, спрямовану на забезпечення їх подальшого добровільного вступу на військову службу в ЗС РФ.

Таким чином, Шапурова О.О. обґрунтовано підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України – порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчинених за попередньою змовою групою осіб.

Слідчий відділу розслідування злочинів,
учинених в умовах збройного конфлікту
СУ ГУНП в Запорізькій області
старший лейтенант поліції

Дмитро ЗАЛОЗНИЙ

ПОГОДЖЕНО
Керівник Мелітопольської окружної
прокуратури Запорізької області

Наталія БОНДАРЕНКО

ПРАВА ПІДОЗРЮВАНОЇ
Шапурової Олени Олександрівни, 16.11.1976 р.н.

Конституція України

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим досліддам.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинів чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади,

органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист. Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Кримінальний процесуальний кодекс України

Стаття 42. Підозрюваний

Підозрюваний, обвинувачений має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання – на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;

18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватись послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибувати за викликом до суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це суд;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

Кримінальний кодекс України

Стаття 28. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою або злочинною організацією

2. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим за попередньою змовою групою осіб, якщо його спільно вчинили декілька осіб (дві або більше), які заздалегідь, тобто до початку кримінального правопорушення, домовилися про спільне його вчинення.

Стаття 438. Порушення законів та звичаїв війни

1. Жорстоке поводження з військовополоненими або цивільним населенням, вигнання цивільного населення для примусових робіт, розграбування національних цінностей на окупованій території, застосування засобів ведення війни, заборонених міжнародним правом, інші порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також віддання наказу про вчинення таких дій -

караються позбавленням волі на строк від восьми до дванадцяти років.

Про зміну раніше повідомленої підозри мені повідомлено, письмове повідомлення про зміну раніше повідомленої підозри та пам'ятка про процесуальні права і обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

«___» годин «___» хвилин «___» _____ 2026 року

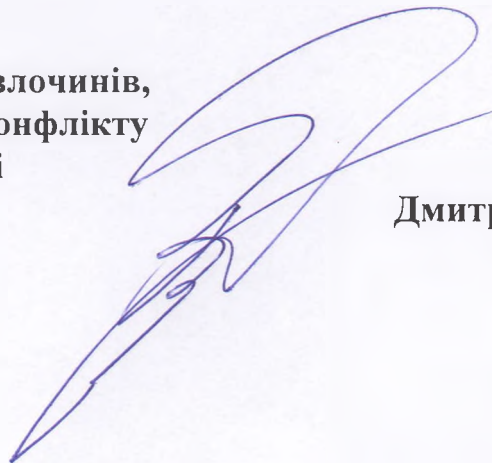
Підозрюваний: _____
(підпис)

/ _____ /
(прізвище та ініціали)

Захисник: _____
(підпис)

/ _____ /
(прізвище та ініціали)

**Слідчий відділу розслідування злочинів,
учинених в умовах збройного конфлікту
СУ ГУНП в Запорізькій області
старший лейтенант поліції**

Дмитро ЗАЛОЗНИЙ